

Extracte como le central these del sequente presentation traducite a interlingua per Stanley Mulaik le 1 de octobre 2017.

Convention of the Modern Language Association of America
Conference on Interlinguistics
(December 27, 1954, 2:00 P. M., Hotel Statler, New York City) [Dr. Alexander Gode]

**THE PROBLEM OF FUNCTION AND STRUCTURE IN
INTERLINGUA
Dr. Alexander Gode**

Le incantamento del idea que le interlinguistica se concerne con le definition de functiones linguistic e le subsequente provision de apparatus structural efficiente pro lor operation esseva totalmente abandonate in le theoria de interlingua. Il essera le carga del historico del interlinguistica monstrar que iste occurrentia esseva le climax de un disveloppamento ardue e non pote esser date conto de como un acto del inspiration creative del parte del theoreticos de interlingua. Le sol "creativitate" pro le qual iste theoreticos pote pretender le credito es que illes non ha essite creative de toto.

In terminos methodologic isto vole dicer que le systema linguistic ora in uso sub le nomine de interlingua esseva codificate secundo le formas e non jammais per un processo de provider formas pro functiones previamente analysate e determinate esser desirabile. In appoio de iste observation io vole reexaminar brevemente alcun aspectos del proceduras usate in le elaboration de interlingua.

Le obra fundamental super le theoria e methodologia de interlingua es infortunatemente disponibile solmente in un manuscripto dactylographic. Illo es un tomo de 500 paginas scribite in 1943 in collaboration con le personal de recerca del Association del International Lingua Auxiliar per E. Clark Stillman e A. Gode-von Aesch e porta le titulo significante, "Interlinguistic standardization, un systema objective pro le normalization del internationalmente currente materia verbal insimul con un plano practic pro su elaboration a in un complete lingua auxiliari."

Io pensa que le obra mantene le promissa del titulo. Illo justifica le limitation de su campo de recerca al italiano, espaniol-portuguese, francese e anglese--con le latino como un poter cohesive in le fundo e germano e russo como occasional fontes supplementari.

Illo face assi per elaboration del idea que iste linguas occidental pote esser considerate dialectos de un norma commun que cinque centos annos de retro possiblementemente esseva identificate con le latino medieval e que hodie debe esser precipitate de su semi-existentia a in le terminologias international de sovente global validitate specialmente in le scientia e le technologia.

In isto le puncto saliente facer es que le contention es que un standard commun es presente latentemente e variamente modificate in le linguas major del mundo occidental.

Le carga del interlinguista super iste base resulta in esser le cerca pro un methodologia objective per le qual un visualizate interlingua pan-occidental pote esser registrate super papiro.

Io pote notar in passar que a mi mente illo non es possibile a dubitar le realitate del idea de interlingua--si iste quasi paradoxic formulation es permissibile. Il es solment possibile attaccar le methodologia empleate in le codification de interlingua e condemnar lo como inadequate. In altere parolas, il non es possibile meliorar le visualizate realitate per extrinsic additiones; illo es solmente possibile demandar e cercar pro plus refinate apparatus que permittere le registration super papiro de un plus perfecte concrete resimilantia del idea visualizate.

Como nos examina brevemente le methodologia usate in le extraction de interlingua nos va trovar--toto in conformitate con le expectationes eveliate per le preve argumentation--que il ha in necun loco un instantia del intentional o deliberate joculariones del relation del function e structura. Isto es toto apparente in le proceduras usate a compilar un standardizate vocabulario. In loco de sequer le tradition interlinguistic de assumer que il es possibile compilar un lista de conceptos pro le qual un lingua auxiliar international debe provider le formas, le theoreticos de interlingua insisteva que le prime passo debeva esser le parallelization---super un scala tanto complete como possibile--del vocabularios del quatro linguas fontal. Isto esseva facite per un studio exhaustive de plure mille familias etymologic.

Le eligibilitate de internationalitate. In selectionar del archivos resultante enorme, le parolas justemente esser nominate 'international', le objectivo de arrivar ultimamente a un effigie del visualizate interlingua esseva naturalmente le principio guida. Isto requireva, generalmente parlante, un diminution de qualcunque poterea esser un accidental idiosyncrasia in un sol lingua individual. Assi un parola esseva acceptate como international si illo occurreva in tote quatro linguas fontal mais tamben si illo esseva absente de un de illos. Le requirimento que un parola debe occurrer in tres unitates lingual esseva assi construite que o le germano o russo poteva servir como substitutos.

Le standardization del forma. In tote iste labor le explicitemente usate parola 'vocabulo' esseva un unitate de forma e senso. In determinar le forma sub le qual un specific parola esseva entrate in le vocabulario international, il esseva judicate necessari--de novo in consideration del objectivo ultime de iste labor--tractar cata partita como considerate in le lumine de su derivatos.

Pro illustrar iste multo importante puncto: Secundo un puncto de vista francese le parola *vital* non es realmente un derivato de *vie* ben que ambe pertine al mesme familia etymologic. Mais in le vocabulario international le parola correspondentente a *vital* debe apparer como un derivato a partir del parola correspondentente a *vie*, e assi on possibilmente dicerea que le resultante pair in interlingua, *vita-vital* reestabli un continuitate in forma que ha essite disturbate in le francese, justo como illo ha essite disturbate in espaniol e portuguese e es absente in anglese o germano.

Le formas de interlingua--in le caso presente de *vita* e *vital* seque un regula simple que tote lor correspondentias in le linguas contribuyente tanto ben como tote le derivatos directe debe esser evolvabile a partir de illos per un repetition del processos a que aquelle correspondentias debe lor identitate.

Isto es a dicer, que qualcunque processo produceva le formas *vie* in francese, *vida* in espaniol, etc. debe esser sufficiente explicar lor relation al formas de interlingua. In altere parolas, le forma de interlingua es le plus proxime,

commun, historic o theoretic forma ancestral de [tote] le derivatos in le linguas contribuyente*.

Le resultado de iste methodo de "extraher" le formas de interlingua del consenso del linguas contribuyente es in multo multe casos un revitalization le plus interessante de un function-structure relation, que in le linguas contribuyente appare esser facite indistincte o completamente disruple. In su valor semantic, o si nos prefere, in su functions expressive del termino anglese, *vital* es un derivato de *life*.

De plus, mesmo sin alcun referentia a altere linguas, le termino *vital* es formalmente un derivato constructe con le suffixo *-al*. In terminos anglese, *vital* proveni de alque altere, mais aquelle cosa altere non es la. Le mesme pote esser dicite del german *vital*. In francese e espaniol *vital* debe provenir de *vie* e *vida* mais le francese ha necun suffixo *-tal* e espaniol necun suffixo *-al* que cambia un precedente *-d-* a *-t-*. In tote iste linguas le forma *vital* es un derivato de alcun potentialmente presente justo como le correspondente senso es un derivato de alque potentialmente preente, justo como le senso correspondente es un derivato de alque que ja occorre in interlingua: iste patrono potential ultimemente deveni alque real e actual.

On pote naturalmente insister que in iste affaires interlingua simplemente se adhere al modello del latino. In practica un tal expression es integremente satisfactori, mais in theoria illo es necessari de facer emphase que le formas interlingual resulta a partir de aquellos trovate in alcun del linguas moderne del Occidente sub le influencia de lor derivatos in le mesme lingua e de lor correspondentias in le linguas vicin.

Le secunde passo in le methodologia de interlingua debeva esser un essayo de compler le assemblete vocabulario international in terminos de requirimentos practical. Isto obviemente non poteva simplemente consister in certificar que o le anglese o le francese o le german vocabulario es coperite per le formas disponibile de interlingua. Le vocabulario international debe esser adequate coperir le internationalmente currente corpore de conceptos, e un implication major del basic principios es post toto precisemente que le internationalmente currente corpore de conceptos constitue un lingua complete.

Consequentemente cata concepto--sin regardo a si o non illo esseva concipite in anglese o in un del altere linguas fontal debeva qualificar se como international ante que su pretension al representation in le vocabulario international poteva esser recognoscite. Isto duceva al observation frappante que le vocabulario international jam assemblete super le base del internationalitate de forma esseva adequate generalmente in regardo al terminos abstracte, scientific, e generalmente docte. Le lacunas appareva antie in le regno de conceptos quotidian de un totemente concrete natura.

Le problema aqui non esseva concipite como consistente al requirimento de clarificar un specific concepto e allora de provider pro illo un termino satisfactori. Il esseva antie construite como requirer le cerca pro un nove puncto de vista que permitterea le establite methodologia render le formas necessari.

* Le introduction al *IED* adde "--con le condition que le forma resultante non jammais debe esser conditionate per un characteristic restricte a un sol variante contribuyente."

Pro numerose conceptos cuje internationalitate non poteva esser dubitate isto esseva complite per simplemente prender in consideration vetere nivellos del linguas fontal, a vices retornante nos al latino.

Plus frequentemente il esseva facite per examinar e in un maniera per selectionar un variante de dentro le varie formas, representante un specific international concepto in le linguas contribuyente.

Per exemplo, le concepto representate in le anglese per *safety match* es clarmente international, mais su formas in le plure linguas fontal es totemente divergente. Proque nos es aqui tractante le problema de elaboration de un internationalmente valide vocabulario, nos poterea probar le varie formas del linguas contribuyente pro lor potentialitates international. Le espaniol *cerillas* poterea esser imitate in le anglese como alque similar a *waxlet* or in francese como *cigarette*, mais ni le un ni le altre poteva portar le requirite senso mesmo in contexto. Probante le altere possibilitates in un similar maniera on es destinate emerger con le conclusion que le italian *fiammifero* ha un juste grado de internationalitate e expressive potentia. In le anglese illo esserea le *flame bearer* [*flamma* + *-fero*]o simplemente como *lucifer*, que es toto eccellente. Mais le puncto plus importante es que iste termino pote esser constructe in le jam establite vocabulario per medio de elementos international jam disponibile. Le parola de interlingua pro *safety match* es *flammifero*.

Le interesse de iste exemplo es de novo que le methodologia de interlingua--sin assumer que illo pote 'creativamente' definir un concepto e allora proceder a designar un parola pro illo--resulta in un clar correspondentia del function e forma que le linguas contribuyente contine latentemente e solmente potentialmente o historicamente. Le german *Feuerzeug* (que corresponde quasi proxime a *flammifero*) non esserea un mal representation de *match* e anglese *lucifer* que es quasi le mesme como *fiammifero* esseva accidentalmente pulsate in le fundo proque su etymologia non es mantenite vivite per affin terminos popular.